

YEŞİL BİLGİ NOTU

YEŞİL DESTEKLER

BİLGİ NOTU-06

Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Şubesi

**YEŞİL DESTEKLER
BİLGİ NOTU**

YEŞİL DESTEKLER

AB, iklim-nötr ilk kıta olma hedefini AB'nin en öncelikli politika alanı haline getirerek 2019 yılında Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM)'ni açıklamıştır. AYM, AB'nin 2050 yılına kadar sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini açıklamıştır. Bu strateji doğrultusunda tarım, ticaret, ekonomi, sağlık, çevre gibi birçok düzenleme, plan ortaya konulmuştur. AYM kapsamında 2030'a kadar karbon salınımını 1990'a kıyasla %55 oranında azaltma hedefine ulaşmak için 2021 yılında açıklanan Fitfor55 paketi olmak üzere, İklim Kanunu, Biyoçeşitlilik Stratejisi, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM), Döngüsel Ekonomi Eylem Planı, Çiftlikten Çatala Stratejisi, Net Sıfır Sanayi Yasası, Dijital Ürün Pasaportu gibi düzenlemeler, stratejiler açıklanmıştır. Üretim, tüketim, tedarik zinciri gibi birçok alanı yakından ilgilendiren bu düzenlemeler nedeniyle, bir ürünün üretilmesinden tüketilmesine, bir hizmetin alınmasından satılmasına, tüketilmesinden ve satılmasından sonra dahi olan süreçte çevreye olan duyarlılığın artmasını gerektirmektedir.

AYM ile birlikte AB'nin tüm politikalarının iklim değişikliği ekseninde şekillendireceği öngörülmektedir ve süreç güncellenerek devam etmektedir. AYM kapsamında açıklanan başta SKDM olmak üzere birçok düzenleme ve gelişme, Türkiye'nin en büyük ticaret ortağı olan ülkemizi yakından ilgilendirmektedir. SKDM, karbon kaçağı riski taşıyan sektörleri etkileyecek olup, ihracatçıya ek mali yükümlülükler getirecektir. Dolayısıyla Türkiye'deki üreticilerin, AB'ye ihracat yapan ihracatçıların AB'nin ortaya koyduğu kurallara uygun üretim ve ticaret yapması gerekmektedir. Aksi takdirde önemli bir pazar olan AB pazarının kaybedilmesi tehlikesi ile karşı karşıya kalınacaktır.

AYM'ye uygun bir şekilde sanayinin ve ekonominin dönüşmesi gerekmektedir. Ancak AYM'nin zorunlu kıldığı yeşil dönüşüm maliyetli bir süreçtir. Yeşil dönüşümü desteklemek amacıyla T.C Sanayi Bakanlığı ve T.C. Ticaret Bakanlığı başta olmak üzere çeşitli kurumlarca yeşil destek ve teşvikler verilmektedir.

1)Türkiye Yeşil Sanayi Projesi: T.C. Sanayi Bakanlığı tarafından Türkiye'deki sanayi firmaları için verimli bir yeşil dönüşüm sağlamak, sanayide yeşil dönüşümü hızlandırmak, karbonsuzlaştırma çabalarını yoğunlaştırmak, teknik kapasiteyi geliştirmek ve ihracattaki rekabet gücünü artırmayı amaçlayan "Türkiye Yeşil Sanayi Projesi" (Türkiye Green Industry Project) açıklanmıştır. Proje, Dünya Bankası destekli olup, 450 milyon USD bütçeye sahiptir ve Sanayi Bakanlığı, KOSGEB ve TÜBİTAK ortaklığında yürütülen bir projedir. Ayrıntılı bilgi için <https://tgip.sanayi.gov.tr/> adresini ziyaret edebilirsiniz.

Başvuru Tarihleri: 08 Aralık 2023 –30 Kasım 2024

Türkiye Yeşil Sanayi Projesi		
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	TÜBİTAK	KOSGEB
<p>Teknik destek bileşeni altında 25 milyon USD bütçeyi yönetecektir. İmalat sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yönelik olarak;</p> <ul style="list-style-type: none">• İhtiyaç ve teknoloji boşluk analizi,• Kapasite geliştirme,• Farkındalık artırma vb. faaliyetler ile bu işletmelerin yeşil dönüşüm çalışmalarına doğrudan veya dolaylı olarak destek olunacaktır.	<p>-Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörlük Desteği,</p> <p>-Sanayide Yeşil Dönüşüm Desteği</p> <p>-SAYEM Yeşil Dönüşüm Desteği adı altında 175 milyon USD bütçeyi yönetecektir.</p> <p>Türkiye'de veya diğer pazarlarda;</p> <ul style="list-style-type: none">• Yeşil üretime veya daha yüksek enerji ve/veya kaynak verimliliğine katkıda bulunan Ar-Ge, prototip geliştirme,• Standart geliştirme ve yeni ürün veya süreç geliştirme faaliyetlerinde bulunan• Yeşil girişimciler (start-up'lar), KOBİ'ler, büyük firmalar veya firma konsorsiyumları desteklenecektir. <p>Ayrıntılı bilgi için https://tubitak-staging.tubitak.gov.tr/tr/turkiye-yesil-sanayi-projesi adresini ziyaret edebilirsiniz.</p>	<p>Yeşil Sanayi Destek Programı altında 250 milyon USD bütçeyi yönetecektir</p> <ul style="list-style-type: none">• Yenilenebilir enerji,• Kaynak verimliliği,• Atık yönetimi,• Döngüsel ekonomi,• Sürdürülebilirlik tematik alanlarında, sanayi işletmeleri tarafından gerçekleştirilecek faaliyetler desteklenecektir. <p>Ayrıntılı bilgi için https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekdetay/9022/yesil-sanayi-destek-programi adresini ziyaret edebilirsiniz.</p>

2) Enerji Verimliliği 2030 Stratejisi ve II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (2024-2030): T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Enerji Verimliliği 2030 Stratejisi ve II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (2024-2030) açıklanmıştır. Karar alma süreçlerinde enerji verimliliğinin önceliklendirildiği politika yaklaşımının benimsenmesi, toplum genelinde enerji verimliliği kültürünün oluşturulması ve enerjinin dönüşümünde gerekli finansman ihtiyacının karşılanması için Enerji Verimliliği 2030 Stratejisi kapsamında “SA-1: Enerji arz güvenliğinin güçlendirilmesi, net sıfır emisyon hedefine ulaşılması ve toplam faktör verimliliğinin yükseltilmesi perspektifi çerçevesinde, enerji verimliliğini karar alma süreçlerinin tamamında dikkate alınan bir politika bileşeni haline getirmek”, “SA-2: Enerji verimliliğinin bir toplumsal seferberlik yaklaşımı içinde değerlendirilmesini sağlamak üzere, tüm kesimlere yönelik bilinçlendirme ve farkındalık artırma faaliyetlerini artırmak, dış paydaşlarla işbirliğini güçlendirmek” ve “SA-3: Yeşil dönüşümü teşvik edecek ve enerji verimliliğini artıracak yatırımları desteklemek, yenilikçi finansman araçları ile dönüşümü hızlandırmak” stratejik amaçları belirlenmiştir.

- Enerji Verimliliği Finansman İmkanlarının Geliştirilmesi Yürütülecek Faaliyetler:

• Doğrulanmış enerji verimliliği yatırımlarını fonlayan finans kuruluşlarının bu yatırımların parasal toplamı kadar bir tutarı zorunlu mali karşılıklardan istisna etmeleri sağlanacağı,

• İklim finansmanına yönelik kaynakların sektörel (sanayi, bina, ulaşım vb.) enerji verimliliği uygulamalarında kullanılması sağlanacağı,

• Enerji verimliliği projelerinde sağlanacak tasarrufların bankalardan kullanılacak finansman için teminat olarak sayılmasına yönelik düzenleme yapılacağı ve

• Emisyon Ticaret Sistemi’nden elde edilmesi muhtemel gelirlerin enerji verimliliği yatırımlarının finansmanında kullanılması sağlanacağı belirtilmiştir. Söz konusu uygulamanın 2024-2026 yılları arasında mevzuat çalışmaları gerçekleştirilecek olup, uygulama 2027 yılı itibarı ile geçerli olacaktır.

Ayrıntılı bilgiye https://enerji.gov.tr/Media/Dizin/BHIM/tr/Duyurular/TurkiyeninEnerjiVerimliliği2030StratejisiVeIIUlusalEnerjiVerimliliğiEylemPlanı_202401161407.pdf adresinden ulaşabilirsiniz.

3)Türkiye Yeşil Fonu: TSKB Dünya Bankası’ndan Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisi ile Türkiye Yeşil Fonu’nun kurulması kapsamında 155 milyon ABD doları tutarında kredi temin etti. Türkiye’de ve dünyada kredi ile finanse edilerek kurulan, emisyon salımı azaltım ve kapsayıcı dönüşüm odaklı ilk girişim sermayesi yatırım fonudur. Toplam büyüklüğünün 405 milyon dolara ulaşması hedeflenen Türkiye Yeşil Fonu’nun ülkemizin Ulusal Katkı Beyanı kapsamındaki hedeflerine önemli katkı sağlaması bekleniyor. Ülkemizdeki mevcut finansman açığının karşılanmasında kamunun yanı sıra özel sektörün katkısını da harekete geçirecek proje kapsamında faydalanıcı firmalara özkaynak yatırımları ile dengeli bir borçluluk seviyesi ve stratejik büyüme olanağı sağlanıyor. Yenilikçi yapısıyla sermaye piyasalarının gelişimine de katkıda bulunacak bu projenin 155 milyon dolar tutarındaki Dünya Bankası kredisinin yanı sıra 100 milyon dolarlık kısmı fon seviyesinde, 150 milyon dolarlık kısmı da firma seviyesinde olmak üzere toplamda 405 milyon dolar özkaynak tutarına ulaşması hedefleniyor. Fonun ilk etapta Dünya Bankası tarafından sağlanacak 155 Milyon dolar tutarındaki kredi ile oluşturulması ve önceliğin küçük ve orta ölçekli işletmelere (enerji ve imalat sektörü) verilmesi planlanıyor. Ayrıntılı bilgiye <https://www.tskb.com.tr/hakimizda/bizi-taniyin/haberler/tskb-turkiye-yesil-fonu-icin-dunya-bankasi-ile-155-milyon-abd-dolari-tutarinda-anlasma-imzaladi> adresinden ulaşabilirsiniz.

4) Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği: Ticaret Bakanlığı'nın Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği'yle, ihracatçı firmaların, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında kurumsal sürdürülebilirlik odaklı dönüşümlerinin sağlanabilmesi için farkındalık oluşturulması, mevcut durumun iyileştirilmesine yönelik yol haritasının belirlenmesi, şirketlerin ulusal ve uluslararası fonlara erişimlerinin kolaylaştırılması hedefleniyor. Söz konusu destekle, ihracatçı firmaların, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında kurumsal sürdürülebilirlik odaklı dönüşümlerini sağlayabilmeleri için farkındalığın oluşturulması, mevcut durum analizinin yapılması, bu durumun iyileştirilmesine yönelik yol haritasının belirlenmesi, şirketlerin ulusal ve uluslararası fonlara erişimlerinin kolaylaştırılması hedefleniyor. Oluşturulan bütüncül destek modeliyle, herhangi olgunluk seviyesindeki bir firma için zorunluluk ve belirsizlik olan bu süreç, kriterleri ve parametreleriyle tanımlanacak, nerede durduğu ve nereye varması gerektiği belirlenecek, altyapının dönüştürülmesi konusunda yol gösterilecek. Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği'nin bu hedefleri doğrultusunda, şirketlerce alınan danışmanlık hizmeti giderleri, 5 yıl süresince, yüzde 50 oranında ve toplamda 10 milyon liraya kadar Ticaret Bakanlığı tarafından desteklenecek. <https://ticaret.gov.tr/haberler/ticaret-bakanligindan-ihracatta-yesil-donusume-destek-paketi>